

SOS Racisme, Danmark
 Nørre Allé 7
 2200 København N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

30. juni 2026

Supplerende høringssvar til L 17, Udlændinge- og Integrationsministeriets j.nr. 2026 – 257

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet
 Att. uim@uim.dk; loat@uim.dk

SOS Racisme takker for at have modtaget lovforslag L 17, og sender **et supplerende høringssvar til vores allerede indsendte høringssvar af 27. februar 2026.**

Det gør vi, da UIM i mellemtiden har indskrevet supplerende argumentation for skærperne, og SOS Racisme er uenige i en væsentlig del af argumentationen, herunder vedrørende Chişinău-erklæringen. Vi har også enkelte overordnede bemærkninger til punktet i lovforslaget om idømmelse af fodlænke til alle, der har overtrådt de en af tre pligter i alt 10 gange på 3 måneder.

Chişinău-erklæringen og L 17

I L 17 henvises flere gange til Chişinău-erklæringen af 15. maj 2026 fra Ministerkomiteen, enstemmigt vedtaget af alle Europarådets 46 medlemslande. Den er skrevet i et mere neutralt sprog, end de to tidligere erklæringer: brevet fra 9 EU-landes statsministre i maj 2025, og erklæringen fra 27 medlemslande af Europarådet fra justitsministrene.

Chişinău-erklæringen fastholder, at "Hvor der er foretaget en afvejning på nationalt plan i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i Domstolens retspraksis, har Domstolen generelt tilkendegivet, at den ikke vil erstatte sin egen vurdering med de nationale domstoles, medmindre der er stærke grunde til at gøre det".

Så i denne sag, tilråder Chişinău-erklæringen nærmere landene at bruge de standarder, vurderinger og domme, som EMD anvender, og udbygge dialogen mellem EMD og nationernes højeste domstole. Erklæringen begynder med at fastslå medlemsstaterne af EMRK's forpligtelse til at overholde Den Europæiske Menneskerettighedskonvention: (de anførte tal svarer til punkter i erklæringen):

"Ministerkomiteen (...) minder om, at hele konventionen er en iboende søgen efter en retfærdig balance mellem kravene fra samfundets almene interesse og kravene til beskyttelse af individets

grundlæggende rettigheder, erklærer følgende:

1. Konventionens stater har den primære forpligtelse til at sikre alle inden for deres jurisdiktion de rettigheder og friheder, der er defineret i konventionen, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

2. Udøvelsen af de rettigheder og friheder, der er fastsat i konventionen, er underlagt princippet om ikke-forskelsbehandling.

5. I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og begrebet skønsmargen kan der være en række forskellige, men legitime løsninger ved anvendelsen af visse konventionsbestemmelser, som hver især kan være forenelige med konventionen afhængigt af konteksten. Hvor der er foretaget en afvejning på nationalt plan i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i Domstolens retspraksis, har Domstolen generelt tilkendegivet, at den ikke vil erstatte sin egen vurdering med de nationale domstoles, medmindre der er stærke grunde til at gøre det.

32. Konventionssystemet er subsidiært i forhold til beskyttelsen af menneskerettighederne på nationalt plan. Nationale myndigheder er i princippet bedre placeret end en international domstol til at vurdere lokale behov og forhold. Det er primært op til de nationale myndigheder at foretage afvejningen i lyset af de kriterier, der stammer fra Domstolens retspraksis, og vurdere, om der er relevante og tilstrækkelige grunde til at udvise en udlænding, der kan udgøre en trussel mod den offentlige orden og den nationale sikkerhed fra deres område, herunder den vægt, de tillægger arten og alvoren af den forbrydelse, de har begået.

Desuden opfordrer erklæringen til at de højeste domstole i landene tilslutter sig "netværket af overordnede domstole", samt, at landene overvejer at tilslutte sig Tillægsprotokol 16 til EMRK, hvorefter de kan søge vejledning fra EMD om principielle spørgsmål vedrørende fortolkningen og anvendelsen af konventionen, hvilket yderligere kan forbedre samspillet mellem Domstolen og nationale myndigheder, og at landene kan søge om at være med-interventionister og deltage i Storkammerretssager af relevant og principiel betydning for dem. Desuden at medlemsstaterne bør investere i målrettet kapacitetsopbygning for dommere, anklagere og relevante administrative myndigheder, herunder gennem systematisk brug af EMD's retspraksisvejledninger. Den understreger også at landene skal overholde de domme for krænkelser, som de er idømt.

SOS Racisme mener stadigvæk, at det ikke er lovligt at lave en lov, der tilsidesætter Danmarks forpligtelse til at følge Menneskerettighedsdomstolens praksis i dens domme, **inklusive syv aktuelle domme mod danske domstoles udvisninger af kriminalitetsdømte udlændinge i årene 2021-2024**, hvor alle var dømt til mindst 15 måneders fængsel til 30 måneders fængsel - eller i et tilfælde en afgørelse på ubestemt tid.

Heller ikke selv når regeringen skriver, at den vil lave loven om, hvis den får nye domme imod sig, hvad den ifølge L 17 ikke regner med, fordi den tror, at Den Europæiske Menneskerettigheds-

domstol vil ændre sin praksis på grund af de førnævnte erklæringer og breve, og til sidst Ministerkomiteens Chişinău-erklæringen.

Under alle omstændigheder bryder regeringen selv både menneskerettighederne og inkorporeringsloven, hvis det fremsatte lovforslag L 17 vedtages. Enhver udlænding fra et land udenfor EU/EØS, skal efter L 17 udvises ved en dom på mindst et år for en alvorlig forbrydelse som drab, voldtægt, grov vold, vold, menneskehandel eller narkohandel. Domstolene skal ikke tage hensyn til den dømtes tilknytning til Danmark, og om den dømte har familie i Danmark, og om vedkommende har mulighed for at besøge Danmark, og om den dømte tidligere har fået advarsel om udvisning, og om der har været gentagne alvorlige forbrydelser, eller om den dømte har haft perioder uden kriminalitet siden tidligere straffe. Så reelt er der tale om, at de danske domstole af regeringen pålægges at se bort fra aktuelle domme fra EMD, inkl. tre domme mod Danmark fra 2024.

EMD kræver, at der ved en så hård straf som en udvisning af en fastboende udlænding - "settled migrant", skal være proportionalitet mellem på den ene side forbrydelsens alvor, dvs. den skade forbrydelsen gør i samfundet og på enkeltindivider, og på den anden side den skade udvisningen gør på den kriminalitetsdømtes rettigheder, især retten til privatliv og familieliv - og - hvis han har et familieliv - tillige følgerne for evt. børn og ægtefælle i familien.

Statsministeren sagde i sin nytårstale 2026: "Regeringen foreslår derfor, at udlændinge udvises, hvis de begår alvorlig kriminalitet og idømmes mindst et års fængsel. Uanset hvilken tilknytning de har til Danmark".

D. 30. januar blev der udsendt et lovforslag til høring med frist 27. februar, og loven skulle gælde fra 1. maj - 2 uger før Europarådets udenrigsministtermøde i Chişinău d. 14. - 15. maj, hvor Ministerkomiteens erklæring skulle vedtages, og det blev den - enstemmigt. Chişinău-erklæringen er dog - modsat EMRK - ikke juridisk bindende. Den sagde, at de enkelte lande var de nærmeste til at dømme i udvisningssager, hvis de havde anvendt de kriterier, som EMD anvendte i sine konkrete domme, ville Domstolen normalt ikke sætte sin egen dom i stedet for den nationale domstols dom, medmindre der var stærke grunde til det. Chişinău-erklæringen gav dog ikke de enkelte medlemslande nogen form for ret til fx at erklære at alle, der fik en fængselsstraf på mindst et år for en alvorlig forbrydelse kunne udvises uden hensyntagen til vedkommendes tilknytning til landet eller ret til privatliv og familieliv i hjemlandet.

Vi er da også helt enige i udsagnet i L 17: "Det bemærkes, at det er behæftet med betydelig usikkerhed, i hvilken udstrækning EMD tilpasser sin praksis i lyset af ovennævnte fællesudtalelse og Chişinău-erklæringen, og den foreslåede ordning vurderes derfor at indebære en betydelig risiko for, at Danmark vil blive dømt for overtrædelse af EMRK artikel 8 i en klagesag ved EMD, jf. også punkt 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger".

Og helt uenige i dette citat fra L 17: "Afgørelsen af sagerne skal således ske i overensstemmelse med den i lovforslaget foreslåede retsstilling, og der skal således i overensstemmelse hermed ikke lægges afgørende vægt på EMD's hidtidige praksis om EMRK artikel 8 ved afvejningen mellem hensynet til den begåede kriminalitet og udlændingens tilknytning til Danmark og statsborgerskabslandet".

Her er der tale om en helt åbenlys overtrædelse af EMRK, som via inkorporeringsloven er en del af dansk lov, for at få udvist - måske 50 udlændinge som får en dom på mindst et års fængsel. Vel at mærke hvis de er fra lande uden for EU/EØS samt enkelte andre lande, for EU/EØS-borgerne skal have opfyldt deres menneskerettigheder.

Når danske domstole påbydes at dømme imod inkorporeringsloven og menneskeretten, er det et direkte brud på magtens tredeling. Det er nedbrud af retsstaten, og et stort tilbageskridt for både legalitet, retssamfund og menneskerettigheder!

Her er der endvidere tale om forskelsbehandling, der også er forbudt i EMRK.

EU og EØS tolererer ikke, at deres borgere diskrimineres eller fratages menneskerettigheder. De fleste tredjelandsudlændinge uden for EU og EØS har ikke mulighed for at gøre indsigelser; men det tillader ikke Danmark, at diskriminere mod dem, i forhold til menneskerettighederne.

Den fremgår faktisk allertydeligst i det lovforslag, der afskaffede "trappestigemodellen" for udlændinge uden for EU og EØS, hvor der i delen om tredjelandsudlændinge blev argumenteret imod "trappestigemodellen" den, mens der - om EU/EØS-borgere - blev henvist til argumenterne for fastboende udlændinge: "settled migrants"; og her blev betydningen af et langvarigt ophold i Danmark respekteret. Det var efter SOS Racismes mening en stor fejl at droppe "trappestigemodellen".

Samtidig har flere fastboende udlændinge, længere fængselsdomme og Rigsadvokatens "udvisningspakke" betydet, at Danmark udviser flere og flere udlændinge.

Danmark udviste omkring år 2000 kun cirka 50 kriminalitetsdømte udlændinge om året, i 2015 var antallet cirka 100 udlændinge, og i 2025 omkring 1.000. Efter SOS Racismes mening udviser vi reelt for mange, fordi domstolene nu skal udvise folk uden for EU/EØS, medmindre det med sikkerhed vil overtræde Danmarks internationale forpligtigelser.

Nu er det det sidste forbehold - menneskeretten - der tages ud af lovgivningen med L 17: Domstolene skal nu udvise udlændinge, der idømmes mindst et års fængsel, selv om det med sikkerhed overtræder menneskerettighederne!

Det har Dommerforeningen påpeget over i deres høringssvar, og det er måske årsagen til, at der i et af 18 forslag til skærper af udlændingelovgivningen af det regeringsbærende parti blev foreslået, at *det blev andre end domstolene, der skulle afgøre om en dømt skulle udvises*. Men en

udvisning vil for mange fastboende være en meget større straf end fx en fængselsdom på et år, hvis de har familie.

Der er altså ikke grønt lys for at kriminalitetsdømte for alvorlig kriminalitet med en straf på ét år kan udvises uanset deres tilknytning til Danmark, og der er ingen grund til at tro at Menneskerettighedsdomstolen vil se bort fra en procedure med afvejning af en kriminalitetsdømts og evt. hans families menneskerettigheder mod forbrydelsens alvor.

Hvis Menneskeretsdomstolen erfarer, at landets domstole har foretaget en afvejning på nationalt plan i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i Domstolens retspraksis, har Domstolen generelt tilkendegivet, at den ikke vil erstatte sin egen vurdering med de nationale domstoles, medmindre der er de stærkeste grunde til at gøre det. I nogle af de sager, hvor Danmark har fået en dom imod sig for at krænke menneskerettighederne, skyldes det netop, at den danske domstol ikke har foretaget en sådan grundig vurdering.

Og i de udvisningssager om dømte for alvorlig kriminalitet, som EMD enten har afvist - i alt 25 sager - eller hvor de har optaget sagen til realitetsbehandling og frifundet Danmark for krænkelse af artikel 8, har dette argument ofte været anvendt.

Vedrørende den dømtes situation og rettigheder bør domstolene se på: tilknytning til værtslandet, om han har familie i landet og i sit oprindelsesland, om han fortsat vil kunne være sammen med familien eller i det mindste se sin familie, om han har tilknytning til oprindelseslandet, om han kan sproget dér. Og hvis han har familie, da også konsekvenser for den. Og om hans hidtidigeandel, om han har fået tidligere advarsler om udvisning, om han har haft gentagne tilfælde af kriminalitet siden en advarsel.

Hvordan er det gået for Danmark i udvisningssager for kriminalitetsdømte, hvor udvisningen er indklaget til EMD?

Ser man i Afgørelsesdatabasen på Institut for Menneskerettigheders hjemmeside, har Danmark siden 2001 været indklaget til EMD i 48 tilfælde for udvisning af kriminalitetsdømte.

Enkelte sager er fra 2002, men de allerfleste er fra 2014 og fremefter. Det hænger samme med, at Danmark siden 2015 har vedtaget mange skærper af lovgivningen for at udvise flere ved kriminalitet

25 klager blev ikke optaget til realitetsbehandling, men blev afvist; ofte med begrundelsen: at de nationale domstole havde foretaget en grundig proportionalitetsafvejning af forbrydelsens alvor og skader versus den dømtes rettigheder efter de kriterier, EMD anvendte, og at der var tale om alvorlig kriminalitet.

Af de 23 sager, der blev behandlet af EMD, blev udvisningsdommen blev opretholdt i 14 sagerne. Oftest med den begrundelse, at landets domstole havde behandlet sagen grundigt efter EMD's kriterier. I andre sager, som handlede om "fremmedkrigere" eller om statens sikkerhed, var

begrundelsen, at de nationale domstole var bedst til at bedømme beviserne, og at der skulle "de største" grunde til for at sætte en anden dom fra EMD i stedet for de danske domstoles begrundelser herfor.

I de sidste 9 tilfælde, blev udvisningen ophævet:

I de fleste af sagerne var personen dømt for vold eller narkotikahandel, nogle sager omhandlede våbenbesiddelse, én om et drab begået sammen med andre. Alle havde domme på mellem 15 måneders fængsel til 2½ års fængsel, fraset en person, der fik en surrogatdom grundet sindssygdom.

2002: En udvisningsdom med permanent indrejseforbud blev ophævet i 2002 med henvisning til retten til familieliv. Han kunne desuden risikere overtrædelse af artikel 3 i hjemlandet.

Herefter var Danmark ikke blevet dømt for krænkelser af artikel 8 i forbindelse med udvisninger, før 2021.

2019: En udvisningsdom med permanent indrejseforbud blev ophævet efter artikel 3; men sagen blev appelleret til Storkammeret.

2021: Storkammeret fandt i den samme sag at udvisningen ikke krænkede artikel 3, hvorfor den dom blev ophævet. Derimod var artikel 8 krænket, så den dømte blev ikke udvist. Det drejede sig om en psykisk syg mand, dømt for meget alvorlig kriminalitet. Efter 6-7 års psykiatrisk behandling var han stabil og i arbejde, og var velbehandlet med medicin. Danmark havde ikke aktuelt vurderet hans ret til privatliv og han havde ikke nogen i hjemlandet, som ville kunne fastholde ham i medicinsk behandling, uden den, var der risiko for tilbagefald af sygdommen - og farligheden.

2021: En krænkelse: en mand blev idømt 2 ½ års fængsel med udvisning og permanent indrejseforbud. Han havde boet i Danmark, fra han var 4 år, og havde næsten ingen tilknytning til hjemlandet.

2023: To krænkelser: En person var idømt 15 måneders fængsel, samt udvisning med 12 års indrejseforbud. Straffen var en straf for flere lovbrud. Han havde boet i Danmark fra han var 5 år. Den anden var idømt 2½ års fængsel og udvisning med indrejseforbud i 12 år. Han havde boet i Danmark, fra han var 9 år og havde ingen bånd til sit hjemland. Han havde tidligere været straffet to gange, men ikke de seneste 6 år før den aktuelle dom.

2024: Tre krænkelser: Den ene blev idømt 2 års fængsel og udvist med permanent indrejseforbud. Han var tidligere dømt, men ikke advaret om udvisning. Han havde boet i Danmark i 26 år, fra han var 7 år og havde ingen tilknytning til sit hjemland.

En anden var idømt 1½ års fængsel med indrejseforbud i 12 år. Ingen tidligere domme. Hun havde boet i Danmark fra hun var 13 år, i 29 år; havde ingen tilknytning til hjemlandet. Hun var omsorgsperson for et mindreårigt barn, og havde et voksent barn med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse. Danmark havde ikke taget hensyn til konsekvenserne for hendes to børn. Den tredje var idømt 2½ års fængsel og udvisning med 6 års indrejseforbud, ingen tidligere

domme. Var født i Danmark og havde boet her i 23 år. Han var fra et "gruppe 5 land" og havde ikke børn eller ægtefælle i Danmark, uddannelse eller arbejde. 6 års indrejseforbud blev derfor betragtet som permanent indrejseforbud, da han ikke ville kunne opnå visum til Danmark.

Vedrørende afsnittet i L 17 om idømmelse af elektronisk fodlænke

Vedrørende den anden del af L 17, som handler om at dømme personer i udrejsecentre til at bære elektroniske fodlænker i et år, hver gang de skal straffes for pligtovertrædelser; hvis de har brudt meldepligt, opholdspligt eller underretningspligt tilsammen mindst 10 gange i løbet af 3 måneder, eller - for afviste asylansøgere, at de har fået en advarsel eller en bøde for overtrædelser af pligterne. Der står i L 17, at der nu i lovforslaget er helt klare regler, også om hvordan fodlænkerne skal anvendes. L 17 nævner ikke noget om retten til samvær mellem fædre og mødre og deres mindreårige børn, og de børn, de er omsorgspersoner for: evt. bonusbørn eller børn med svære handicap. Der er mange regler, men de er ikke klare.

Vi er enige i, som der står i L 17, at ved fodlænker, er der tale om frihedsberøvelse. Hvad angår aktiviteter står der, at beboerne skal udføre samme aktiviteter som de øvrige beboere i udrejsecentre. Men - alle aktiviteter bortset fra at udføre meldepligt og opholde sig om natten i udrejsecentret, og underrette hvis man kommer senere end kl. 23 eller går ud af centret før kl. 6 om morgenen - er jo stort set afskaffet - ingen mulighed for gratis arbejde/praktik, medmindre man skriver under på en hjemrejsekontrakt - og vil de fleste jo ikke, for det er netop årsagen til, at de er på udrejsecentre!

Der er nærmere tale om fængsel end om et center. Derfor bør Mandelareglerne anvendes så de skal have tilbudt arbejde. Vi er også uenige i, at de fortsat ikke må få den nødvendige sundhedsbehandling i lovforslaget.

Efter vores mening overtræder forholdene i udrejsecentre allerede nu forbuddet mod umenneskelig og nedværdigende behandling, og vi er stærkt imod yderligere repressalier. Folketinget burde i stedet lukke udrejsecentre ned nu.

Vi kunne acceptere, hvis folk, - **i stedet for at skulle bo på et udrejsecenter**, kunne pålægges at bære elektronisk fodlænke eller fx et elektronisk ur, der er søgbart med gps-koordinater hjemme hos dem selv - i stedet for at de tre forhadte pligter: opholdspligt, meldepligt og underretningspligt.

Som forslaget er beskrevet, er det ikke Danmark værdigt; vi håber fortsat at det stemmes ned.

På vegne af SOS Racisme, Danmark,

Anne Nielsen, Talsperson